

О. В. Колінко,

Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут"

ОРГАНІЗАЦІЯ АЛЬТЕРНАТИВНОЇ КОМПЕНСАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ ЗА ЦИФРОВИЙ КОНТЕНТ "КУЛЬТУРНИЙ БЕЗЛІМІТ" ІЗ ЗАЛУЧЕННЯМ ДЕРЖАВНИХ СТРУКТУР

O. Kolinko,

National Technical University of Ukraine "Kyiv Polytechnical Institut"

ORGANIZATION OF ALTERNATIVE COMPENSATION SYSTEM FOR DIGITAL CONTENT "CULTURE FLATRATE" WITH INVOLVING OF GOVERNMENT INSTITUTIONS

У статті пропонується метод вирішення проблеми нелегального розповсюдження цифрової продукції такої як музика, документальні та художні відео фільми, музичні кліпи, комп'ютерні ігри й програмне забезпечення. Водночас вирішення проблеми його доступного розповсюдження для всіх верств населення методом "Культурного Безліміту". Метод полягає в зборі щомісячних фіксованих чи залежних від доходів внесків, а далі ці внески пропонується розподіляти серед виробників чи власників цифрової продукції згідно з ринковою ціною на кожен цифровий продукт та згідно з кількістю його скачувань. Також метод "Культурного Безліміту" підходить для закупівель програмного забезпечення та іншої цифрової продукції для державних структур таких, як урядові установи, школи та інші державні навчальні заклади, державні гуртки, лікарні тощо.

For your attention is proposed method for solving of problem of illegal digital production distribution such as music, documentaries and movies, music clips, computer games and software. In the same time method would solve a problem of affordable spreading for wide sections of the population by method "Cultural Flatrate". The method consists in collecting monthly fixed or wage dependant payments, then these payments is proposed to spread among producers or owners of digital products according to free market price on each product and according to number of its downloads. Also method of "Cultural Flatrate" is suitable for purchasing of software and other digital products for government institutions, such as government agencies, schools and other educational institutions, public societies, hospitals and others except government companies.

Ключові слова: культурний безліміт, цифрове піратство, доступне медіа, доступне скачування, нова соціальна угода, економія ресурсів.

Key words: cultural flatrate, digital piracy, affordable media, affordable downloads, new social contract, resources conservation.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

У світі виникла гостра проблема з оплатою власникам прав інтелектуальної власності за використання того чи іншого цифрового продукту з одного боку та з задоволенням потреб громадян в отриманні якісної медіа продукції та в повному обсязі з іншого. Те що вимагають спілки великих корпорацій, утримувачі та виробники захищеної інтелектуальної власності, є доволі жорстоким. Представники медіа виробників домоглися запровадження в Німеччині надзвичайно жорстоких законів, наприклад, за нелегальне скачування з інтернету можуть дати строк перебування в місцях позбавлення волі до 2-х років, а за розповсюдження, навіть без отримання вигоди, до 5-ти років позбавлення волі. В Німеччині нелегальне скачування прирівняли з "крадіжкою в супермаркеті" й тому вирішили засуджувати до подібних строків позбавлення волі. Проте з економічної та юридичної точки зору нелегальне скачування подібне до навмисного безквиткового перегляду кіно в кінотеатрі, коли є багато вільних місць. Настільки жорстокі покарання за порушення анти-піратського законодавства далися взнаки: нелегальне розповсюдження медіа-продукції пішло значно на спад. В Україні ж за нелегальне скачування медіа продукції накладається штраф від 10 до 200 неоподаткованих мінімумів, а за навмисні нелегальні трансляції чи розповсюдження — позбавлення волі до шести років [1].

Чого домагаються власники прав на медіа продукцію? Це введення надзвичайно жорстоких законів для тих хто порушує їхні права власності, а це реальні строки позбавлення волі за нелегальні скачування й ще більші строки за розповсюдження, й навіть без мети отримання доходу. Проте ввівши цей жорстокий закон люди, по-перше, будуть

відрізані від творчості та документалістики, що погіршить культурно-розумовий розвиток населення, а це значить погіршення соціально-економічної ситуації в державі. А по-друге, позбавлення волі людей, які наважаться порушувати цей закон, призведе до додаткового навантаження на соціальні витрати держави. Через те, що на кожного потенційного "пірата" потрібно зарезервувати фінансування та людські ресурси на місце в в'язниці та на реабілітацію після звільнення, а "піратами" можуть виявитися цілком високо економічно активні люди й відправка їх до в'язниці буде для них надзвичайним поштовхом до погіршення життя в майбутньому. До того ж на пошуки "піратів" потрібно буде виділяти міліції чимало державних коштів та людських ресурсів, що також надзвичайно вдарить по соціальній системі та економіці.

Якщо людина колекціонує улюблені документальні та художні фільми то в неї може накопичитися до 300 дисків, через відсутність легальних інтернет магазинів з відеопродукцією високої якості за для скачування. Що утворює проблему при зберіганні та транспортуванні такої величезної кількості дисків. Деякі фільми та музику взагалі немає легальної можливості придбати чи на диску чи в вигляді файлу. При цьому на транспортування та виготовлення величезної кількості CD, DVD, BlueRay витрачається велика кількість не відновлювальних енергетичних та сировинних ресурсів.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

На сьогоднішній день питання Альтернативної Компенсаційної Системи за цифровий контент широко обговорюють в Європі та також в США. Особливо на сьогоднішній

момент політики акцентували свою увагу на альтернативній компенсаційній системі під назвою "Культурний Безліміт" ("Cultural Flatrate"). У свою чергу дві німецькі політичні партії, "Партія Зелених" та соціал-демократична (SPD), включили дослідження, та в разі успіху, імплементацію "Культурного Безліміту" на загальнодержавному рівні [2, 3]. Проте не всі в розвинених Західних державах з ентузіазмом дивляться в бік "Культурного Безліміту". Представники Партії Піратів проти запровадження "Культурного Безліміту", через побоювання за конфіденційність її користувачів, та також наводять багато аргументів чому не буде ефективно працювати дана система, кожен з яких буде розглянуто в цій статті. До того ж президент Європейської Федерації Книгарень та президент Федерації Європейських Видавців виступили з різкою критикою "Культурного Безліміту", через прогнозовані ними втрати авторів книг та також величезні втрати друкарень та книжкових магазинів [4]. Звісно ж інтереси посередників, друкарень та книжкових магазинів, ми не зобов'язані враховувати при реалізації системи яка б задовольнила й медіа виробників та користувачів. В Європі вже є успішні "Безліміт" проекти на рівні приватних компаній та без залучення держави по реалізації музичної продукції за додаткову суму при сплаті рахунку за інтернет [2]. А також для українців та деяких інших пострадянських держав є доступ до он-лайн кінотеатру www.megogo.net, де можна дивитися безкоштовно сучасні та старі фільми, переглядаючи невелику кількість реклами.

МЕТА СТАТТІ

Мета статті полягає у розробці механізму реалізації методу "Культурний Безліміт" в Україні.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Метод "Медіа Безліміту" полягає в тому, щоб задовольнити потреби виробників медіа продукції в фінансуванні їхньої діяльності й в той же час представити безмежне користування цифровим контентом кожному передплатнику системи "Медіа Безліміт". Задовольнити це можна завдяки щомісячним внескам користувачів системи, а всі зібрані кошти розподіляти серед медіа виробників згідно з кількістю скачувань та ринкової ціни кожного продукту.

Розглянемо спершу розважальну та документалістичну частину медіа продукції, а це музика, кіно, документальні фільми, відео кліпи, фото, картини, література та комп'ютерні ігри.

Постають два головних питання Альтернативної Компенсаційної Системи "Медіа Безліміт":

- 1) яка сума грошей має збиратися з кожного користувача;
- 2) метод розподілення серед виробників медіа контенту зібраних грошей з користувачів.

Це вочевидь, що чим більше людина заробляє тим більше вона зможе витратити на купівлю медіа продукції такої, як фільми, музику, книги та комп'ютерні ігри. А люди з малою заробітною платнею взагалі не будуть купувати медіа продукцію на DVD чи в інтернеті. Тому компенсацію за медіа продукцію необхідно пов'язати з доходами фізичної особи. Для осіб з низькою заробітною платнею внески взагалі пропонуються не брати, а для людей з середнім та високим доходом брати певний відсоток, й з максимальним лімітом до певної суми.

Наприклад, на сьогоднішній день вашій увазі пропонується наступні цифри:

- мінімальна заробітна платня, нижче якої з фізичних осіб пропонується не збирати плату за користування медіа продукцією — два мінімальних прожиткових мінімумів на місяць;
- від двох до чотирьох мінімальних прожиткових мінімумів на місяць встановити лінійну прогресію відсотків від 1% до 5%;
- вище чотирьох мінімальних прожиткових мінімумів — 5%;
- максимальна сума внеску 3000 гривень на місяць.

Вище цієї суми заможні люди мало ймовірно витратять на медіа продукцію.

При тому залишити можливість особам з заробітною платнею вище двох мінімальних заробітних плат відмовитися від послуги "Культурний Безліміт" й купувати медіа продукцію звичайним чином в магазинах та інтернет магазинах з ліцензійною продукцією. При тому, якщо один член сім'ї підписався на послугу "Культурний Безліміт", то й всі інші працюючі члени сім'ї також зобов'язані зареєструватися та сплачувати внески. Надалі назвемо "користувачем" сім'ю або фізичну особу, яка проживає окремо від сім'ї.

Щодо питання, як розповсюджувати отримані від населення гроші. На будь-який цифровий медіа продукт, який випускається в світі, є ринкова ціна. До ринкової ціни цього продукту додається ціна на виготовлення дисків, поліграфію, транспортування, дистрибуцію тощо. Залишимо лише ринкову ціну на цифровий вміст продукції, та візьмемо її до нашої рейтингової системи.

Наступна формула дозволяє підрахувати суму виплати за використаний медіа продукт з одного користувача сервісу:

$$V_{MB} = \frac{C_{PMI}}{\sum_{i=1}^n C_{PMIi}} * (C_{BK} - C_K) \quad (1),$$

де C_{PMI} — ринкова ціна медіа продукту або ринкова

ціна за он-лайн перегляд відео продукції, $\sum_{i=1}^n C_{PMIi}$ — є сумою ринкових цін за всі медіа продукти та он-лайн перегляди, C_{BK} — сума внеску-оплати користувачем, C_K — комісія на утримання сервісу "Медіа Безліміту", яка включатиме витрати на персонал, купівлю та підтримку серверів, широкополосного інтернет підключення тощо, V_{MB} — виплати власнику медіа продукції за продукт.

Згідно з формулою (1) скачування та он-лайн перегляд для фільмів можна підраховувати окремо та передавати медіа виробникам відповідні частки від внесків згідно того чи скачав користувач фільм чи лише скористався он-лайн переглядом. Щоб запобігти невдале скачування продукції, а потім її видалення через незацікавленість користувача в ній, необхідно запропонувати користувачеві скористатися попереднім прослуховуванням уривків музичних творів чи переглядом коротких відеороликів з рекламою фільмів чи комп'ютерних ігор.

Це в цілому доволі суперечливий метод стосовно принципів приватності, тому що багато людей буде проти, через можливість поліції та служби безпеки нищпорити по тих даних, якою медіа продукцією користуються користувачі й робити з цього необхідні їм висновки. Проте, по-перше в нас є закон який забороняє прослуховування та слідкування без рішення на те суду. По-друге, ті особи які будуть боятися за свою конфіденційність, можуть й надалі купувати легальну медіа продукцію в магазинах та в інтернеті за звичною схемою вільного ринку.

Наступний тип цифрової медіа продукції, яку необхідно розглянути, це програмне забезпечення. Його також пропонується розповсюджувати згідно принципу "Культурного Безліміту" за додаткову оплату, проте, програмне забезпечення, яке використовується на приватних підприємствах, повинне продаватися й надалі за звичайною ринковою схемою. Студентам, тим хто вчиться користуватися професійними програмними засобами на дому, та також тим, хто використовує професійні програмні засоби в некомерційних цілях, також пропонується можливість надання даного професійного програмного забезпечення по підписці "Культурний Безліміт".

Після впровадження системи "Культурний Безліміт" більшість користувачів, та згодом кожен новий підключений користувач, будуть скачувати на початку дуже багато медіа продукції, проте, сплачуватиме таку ж суму, як і в наступні місяці. Тому за для уникнення несправедливого розподілення грошей в перші місяці користування системою, необхідно згладити виплати медіа виробникам на наступні рік або два, тобто з наступних місяців віддавати частину суми тим медіа виробникам, продукцію яких було

скачано разом з великою кількістю іншої продукції в перші місяці після підключення до сервісу. Окрім цього необхідно встановити мінімальний термін у 2 роки контракту підключення до сервісу "Культурний Безліміт", за для уникнення можливості завантаження протягом двох місяців всього необхідного на цілий рік — два. Після розірвання контракту завантажені медіа файли пропонується лишати у власності користувача.

Закордонні медіа виробники можуть спротивитися та не дозволити розповсюджувати свою продукцію подібним чином. Проте згідно уставу Світової Організації Торгівлі (членом якої є всі розвинені держави), країни, її члени, не мають право встановлювати будь які перепони в торгівлі. Що необхідно зробити, так це забезпечити повну оплату за використану продукцію, як би це було при суворій забороні з реальними строками тюремного ув'язнення за нелегальне користування та розповсюдження медіа продукції.

За для ефективного функціонування Альтернативної Компенсаційної Системи "Культурний Безліміт", необхідно буде зробити суворішими покарання за користування неліцензійними програмними та медіа продуктами, які є вільному легальному продажу в Україні, тобто чи збільшити в достатній мірі штрафи, чи аж до виправних робіт по місцю проживання. Також щоб уникнути ситуацій, коли людина не приєднується до Альтернативної Компенсаційної Системи "Культурний Безліміт", проте в той же час не може придбати в районному чи обласному центрі необхідну їй медіа чи програмну продукцію, мала можливість придбати медіа продукцію поблизу місця проживання, чи без перешкод через інтернет чи на прилавках.

Залишається згадати про можливі форми шахрайства з системою "Культурний Безліміт", після введення її в дію. Одна з можливих форм шахрайства — це змова між виробником медіа продукції та її користувачем. Тому пропонується покарання за змову з метою отримання прибутку через обман системи "Культурний Безліміт" в формі реальних строків позбавлення волі. Також існує цілковито реальна загроза скачування медіа продукції згідно патріотичних чи особистих знайомих, коли певні користувачі будуть скачувати без мети користування медіа продукцію своєї країни чи медіа продукцію своїх друзів та знайомих. У випадку патріотичного впливу на розподілення внесків через систему "Культурний Безліміт", між державами буде досягнутий певний баланс завдяки патріотичному відношенню до продукції громадян з усіх держав. А в випадку скачування всієї творчості своїх знайомих чи друзів, то ці суми будуть незначними. Також необхідно не брати до системи медіа продукцію сумнівної якості, а за для цього, наприклад, відео продукція має пройти через місцеві чи міжнародні кінофестивалі, музична продукція має вже продаватися на зарекомендувавши себе лейблах чи МР3 порталах, отримання скарг від користувачів щодо сумнівної якості певної продукції тощо.

За для запобігання нелегального розповсюдження скачаної медіа продукції з системи "Культурний Безліміт", пропонується використання DRM захисту, на використання якого доволі часто налягають медіа виробники при інших способах розповсюдження медіа продукції. В цьому випадку DRM захист можна реалізувати використовуючи ідентифікацію за допомогою особистої ID-карти з чіпом, чи у інтернет провайдера при використанні на домашньому комп'ютері чи ноутбучі, чи ідентифікацію користувача через провайдера мобільного зв'язку при використанні медіа продукції на смартфонах та планшетах з підключенням до інтернету через мобільного оператора. Медіа файли зашифровуються згідно ключа який пропонується генерувати по особистим даним користувача. В результаті завантаженими файлами з системи "Культурний Безліміт" зможуть користуватися лише чи сам користувач, чи лише він та члени його сім'ї.

В Україні широко розповсюджена чорна податкова оптимізація від пенсійних внесків та податку з фізичних осіб, тобто офіційно афішується лише незначна сума від реальних доходів громадян. Через це реалізація "Культурного Безліміту" в Україні може бути реалізована лише за ефективної боротьби з ухилянням від податків фізичних осіб.

Щодо використання державними структурами програмного забезпечення та відео й аудіо продукції, то державні організації, такі як школи, лікарні, санстанції, міліція, пожежні та інші окрім державних підприємств, можуть об'єднатися й робити спільний запит на закупівлю оптом. Наприклад, державний уряд звертається до корпорації Microsoft з метою закупити достатню кількість ліцензійного програмного забезпечення для усіх державних установ України. При цьому уряд України наголошує, що бюджет держави доволі обмежений й тому йому необхідно отримати значну знижку. В результаті корпорація Microsoft отримує максимальний можливий прибуток з українського уряду, а всі державні установи отримують ліцензійне програмне забезпечення з можливістю автоматичного оновлення через інтернет підключення.

ВИСНОВКИ

Метод "Культурний Безліміт" є доволі простим з точки зору опису основних цілей, проте у метода є недоліки, а саме: шахрайство та в випадку нашої держави, залежності виплат від доходів, які багато громадян приховують за для зменшення податкового навантаження. Прогнозовані мною способи шахрайства можна частково зупинити шляхом запровадження кримінальної відповідальності та допомоги з боку користувачів в пошуку шахраїв. Перспективи подальшого дослідження лежать у ширшому обговоренні даного методу в науковій площині серед представників влади, інтернет провайдерів, медіа-виробників та споживачів. Особливо постають питання для дослідження: вплив шахрайства, патріотичних впадощів та особистих знайомих з медіа виробниками на міцність системи "Культурний Безліміт", вплив запровадження більш жорстких анти-піратських законів на бажання людей залучатися до "Культурного Безліміту", шанси на успіх в боротьбі проти ухиляння від сплати податків фізичних осіб.

Література:

1. Ответственность за нарушение авторских прав [Электронный ресурс]//NET-LAW.BIZ Интеллектуальная собственность. — Режим доступа: <http://net-law.biz/?dir=3.2&article=110>. Последнее обращение 2013.
2. Inside Views: The World Is Going Flat(-Rate) [Electronic Resource]. Volker Grassmuck.// Intellectual Property Watch. 11 May 2009 — Mode of access: URL: <http://www.ip-watch.org/2009/05/11/the-world-is-going-flat-rate/> . Last access: 2013.
3. German Green Party Defends P2P Legalization Tax [Electronic Resource]. Jared Moya // Zero Paid. 12 August 2009 — Mode of access: URL: <http://www.zeropaid.com/news/86816/german-green-party-defends-p2p-legalization-tax/> . Last access 2013.
4. Campaign against cultural flat rate [Electronic Resource]. Fergal Tobin, President FEP and John Mc Namee, President EBF // European and International Booksellers Federation, 6 October 2010 — Mode of access: URL: <http://eibf-booksellers.org/positionpaper/campaign-against-cultural-flat-rate> . Last access: 2013.

References:

1. "Responsibility for copyright infringement", NET-LAW.BIZ Intellectual property, available at: <http://net-law.biz/?dir=3.2&article=110> (Accessed 28.12.2013).
2. Volker Grassmuck (2009), "Inside Views: The World Is Going Flat(-Rate)", Intellectual Property Watch, available at: <http://www.ip-watch.org/2009/05/11/the-world-is-going-flat-rate/> (Accessed 07.12.2013).
3. Jared Moya (2009), "German Green Party Defends P2P Legalization Tax", Zero Paid, available at: <http://www.zeropaid.com/news/86816/german-green-party-defends-p2p-legalization-tax/> (Accessed 07.12.2013).
4. Fergal Tobin, John Mc Namee, "Campaign against cultural flat rate", European and International Booksellers Federation, available at: <http://eibf-booksellers.org/positionpaper/campaign-against-cultural-flat-rate>, (Accessed 07.12.2013).

Стаття надійшла до редакції 18.04.2014 р.